

hig. stomat. Bożena Bloch

Instruktaż higieny jamy ustnej

Podstawowe zadanie w codziennej pracy higienistki stomatologicznej

Choroby przyzębia i próchnica to efekt przemian zachodzących w bakteryjnej płytce nazębnej. By je skutecznie zwalczać, niezbędna jest pomoc higienistki stomatologicznej.

Wśród zabiegów wykonywanych w gabinetach stomatologicznych, oprócz wszczepiania implantów, nowoczesnej protetyki oraz ortodontcji, często jest też miejsce na „profilaktykę”, czyli skaling i piaskowanie.

Profilaktyka to wszelkie działania, które zapobiegają lub hamują rozwój choroby. Jednak skaling, czyli usunięcie złogów kamienia nazębnego, to już profilaktyka wtórna.

Mimo że pacjent przychodzi do gabinetu w celu usunięcia ogromnych ilości kamienia nazębnego, zanim wykonam zabieg profesjonalnego oczyszczania, zawsze zaczynam od profilaktyki pierwotnej i jej podstawowego elementu, jakim jest instruktaż higieny jamy ustnej.

Przeprowadzenie instruktażu to warunek niezbędny w każdej dziedzinie

stomatologii – począwszy od stomatologii zachowawczej, poprzez ortodontję, skończywszy na chirurgii. Pacjent, który ma kilka niewielkich wypełnień I klasy, będzie potrzebował zupełnie innych metod szczotkowania, past oraz szczoteczek, niż pacjent z chorobą przyzębia czy z implantami, nie wspominając o różnicach nawyków higienicznych, które trzeba wdrożyć u osób z aparatami ortodontycznymi.

Mówienie pacjentowi: „Proszę lepiej czyścić zęby” czy też pójście na łatwiznę i zalecenie mu zakupu najnowszego modelu szczoteczki elektrycznej to nie jest nowoczesna profilaktyka! Nauka właściwego oczyszczania i pielęgnacji jamy ustnej wymaga wiedzy merytorycznej, znajomości obecnych na rynku środków do higienizacji – szczoteczek, past oraz płukanek.

Dzisiaj sama szczoteczka nie wystarczy... Innowacyjne prace protetyczne lub chirurgiczne wymagają od pacjenta nienaganej higieny i staranności. Od tego zależy ich trwałość i funkcjonalność. Niezbędne są: szczoteczki interdentalne, irygatory, nitki superfloss, szczoteczki jednopęczkowe i wiele innych środków pomocniczych.

Instruktaż powinien być przeprowadzony indywidualnie i trwać ok. 20-30 min. I nie jest to jednorazowe przedsięwzięcie; niemożliwe jest, aby w ciągu kilku minut pacjent utrwalił sobie nowe sposoby oczyszczania jamy ustnej. Praktycznie za każdym razem, kiedy

spotykamy się z pacjentem podczas wizyt kontrolnych, należy przeprowadzić instruktaż ponownie, uzupełniając go czasem o nowe elementy. Trzeba zwrócić szczególną uwagę i pytać pacjentów, czy są zęby (powierzchnie zębów), których doczyszczanie sprawia im trudność, a następnie pokazać, w jaki sposób można oczyścić trudno dostępne miejsca.

Podczas wizyty instruktażowej powinniśmy posługiwać się pomocami dydaktycznymi – np. modelem szczęki czy prezentacjami multimedialnymi. Jednak najlepsze efekty dają samodzielne ćwiczenia szczotkowania, nitkowania, prowadzone przed lustrem, pod naszą kontrolą.

Zaakceptowanie przez pacjenta nowych sposobów oczyszczania zębów wymaga od nas dużego zaangażowania, cierpliwości i taktu. Rzadko kiedy pacjenci przyznają się do tego, że nie potrafią dbać o swoje zęby; mogą poczuć się zawstydzeni, upokorzeni lub poirytowani. Niewłaściwie przeprowadzony instruktaż może przynieść odwrotny skutek, ponieważ nikt nie lubi, kiedy zwraca mu się uwagę na niewłaściwe postępowanie.

Jak już wspomniałam, instruktaż higieny jamy ustnej to zabieg czasochłonny i mało atrakcyjny dla lekarza. Dlatego jestem przekonana, że najlepszym instruktorem, nie tylko z powodu nazwy zawodu, będzie higienistka stomatologiczna. □

foto: archiwum TePe

Higiena „domowa” to za mało. Profesjonalny instruktaż higieny jamy ustnej to zadanie higienistki stomatologicznej